

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д.н. Ивайло Христов Христов, УНСС, научна специалност: „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №343 / 16.02. 2022 г. на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Георги Ивайлов Георгиев
Тема на дисертационния труд: Специфика и динамика на спортната телевизионна журналистика (Проблеми и предизвикателства пред футболния коментар)

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Медии и обществени комуникации“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по „Журналистика“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №580/22.03.2019 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 26.02. 2019 - 26.02. 2022 г. като индивидуалния план и изпълнен във всичките му точки.

Георги Георгиев е завършил бакалавър "Медии и журналистика" и магистър "Връзки с обществеността" в УНСС. Работил е в Българската национална телевизия. Първоначално в БНТ 2, а след това и в БНТ 1. Има опит като стажант-репортер във вестник "24 часа" и в Българско национално радио. Бил е част и от медийния екип на Българска федерация по волейбол по време на отразяването на различни големи първенства и турнири със значим обществен отзвук като Европейското първенство за мъже през 2015 г. и Световното първенство за мъже през 2018 г. В момента е телевизионен коментатор и водещ в "Нова Броудкастинг Груп".

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Георги Георгиев е в обем от 258 страници, включващи 228 страници основен текст и 30 страници приложения. Основният текст се състои от увод, четири глави, заключение, приноси, използвана литература и източници, а приложенията са 3 на брой. Общият брой на посочените литература и източници е 78 - 23 на български и 55 на английски език. Част от основния текст са 6 авторски таблици, 33 графики и 2 инфографики, визуализиращи различните резултати от изследването.

Актуалността на темата на дисертацията се определя от бързите темпове на развитие на медийния спортен пазар и в частност на телевизионния ефир. Разнообразната продукция гарантира огромен обем от работа за коментатори, водещи и всички останали специалисти, ангажирани в отразяването на тези събития. Необходимо е да се отбележи също така, че това се случва в една много динамична медийна и информационна среда. Още в началото искам да посоча, че конкретната тема не е широко изследвана в България, което осигурява поле за развитието на сериозен анализ и също прави труда съвременен озвучен.

Дисертационният труд е построен върху тезата, че съществуват няколко различни работещи модела на коментар на един футболен двубой, зависими от профила и броя на хората, ангажирани в неговото пряко отразяване, а приоритет трябва да бъде неговото съдържание. Точно подбраните похвати и елементи в него са способни да превърнат и най-скупия мач в по-приятен за зрителите пред екрана.

Обект на изследване в дисертационния труд е спецификата при работата на съвременните спортни журналисти в динамична среда. Негов предмет е изграждането на теоретични и практически модели за реализирането на футболен коментар с висок коефициент на добавена стойност.

Основната цел на дисертационния труд е да бъдат открити проблемите, с които се сблъскват телевизионните футболни коментатори днес. Конкретно: извеждане и дефиниране на работещи модели за спортен коментар, които да бъдат приложими в отразяването на дадено събитие със състезателен характер. За постигането на съответните цели докторантът си е поставил следните задачи:

исторически обзор и анализ на най-значимите моменти в еволюцията на футболния коментар; разграничаване стилите на коментар при радиото и телевизията; открояване на вижданията на някои от съвременните телевизионни коментатори у нас и в чужбина относно футболния телевизионен коментар; анализиране на желанията на телевизионната футболна аудитория по отношение на коментара; разработване на теоретични и практически модели за осъществяването на балансиран телевизионен футболен коментар.

Използвана е литература с интердисциплинарен характер: история на спортната журналистика, маркетингови изследвания, социология на медиите, проучване опита на съвременни спортни коментатори и пр. Цитираните заглавия показват широката осведоменост на докторанта, което му позволява да изгради новаторски и приносен дисертационен труд.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В първа глава на дисертационния труд „Спортната журналистика в контекста на телевизията“ докторантът стига до няколко извода. Налага се се убеждението, че в богатата история на спортната журналистика се откриват част от трудностите, с които се сблъскват професионалистите още в миналото. Развитието на спортния коментар е динамичен процес от началото на своето съществуване – изтъква Георги Георгиев. Ръководните фигури в радиото, както във Великобритания, така и в Германия, показват известни различия спрямо предпочитанията си за неговото съдържание. Използването на радиото е предизвикателство за всички. Не само за тези, които отразяват на живо дадени спортни събития, но и за слушателите пред радиоприемниците. Те са първите в историята, които имат шанса да останат у дома, но посредством гласа на коментатора, да се пренесат на игрището, където се развива действието. Но за да се случи това по възможно най-ефективния и достъпен за аудиторията начин, както в Би Би Си, така и в националното радио в Германия се опитват да изградят различни модели за отразяването на тези събития. Вижда се, посочва докторантът, че използването на т.нар. „мрежова система“ се налага, като практика на Острова. Тя влиза употреба в първите години на радиокоментара. Този

период е много важен и ни показва примери за успешното партньорство между два различни вида медии – вестник и радио.

Чрез ретроспективния подход докторантът е извел различните модели на отразяване на съответното спортно събитие. Безспорен приносен момент в дисертацията е проследяването на ролята на радиото като медия в тази връзка. В началото хората пред радиоприемниците влизат в ролята на ученици, които могат с предварително подготвените карти да се ориентират по-лесно за случващото се на игрището. Това е един от първите модели за отразяване на спортно събитие. От двама коментатори, като единият е водещ, а вторият следи за това в кой квадрат се развива действието. В следващите години този модел започва да се превръща в неефективен, след като част от слушателите го приемат за досаден. Тук се вижда постоянната нужда от развитие в сферата. Има и привърженици на „мрежовата система“, които искат тя да бъде разширена, но в БиБиСи решават да я премахнат окончателно. Налагането ѝ на Острова, но отхвърлянето ѝ още при първите опити за нейното въвеждане в Германия, демонстрира и различните виждания за съдържанието на коментара.

След Втората световна война стартира налагането и изпробването на нови модели. Основателно докторантът е поставя акцента върху ролята на Би Би Си. Те интегрират използването на двама коментатори с неравностойни роли. Първият коментатор е основен, а вторият трябва да допълва съдържанието по различни начини, когато получи думата. Малко по-късно се въвежда и модел на отразяване на едно спортно събитие с двама равноправни коментатори с уеднаквени задължения, форма на реализация, която се използва и до днес. В Германия се вижда намесата на политиката върху цялостното развитие на коментара в страната. Вижда се и тук, че в отделните точки на Европа концепциите продължават да се различават. Проследявайки тяхното развитие докторантът маркира оликите: във Великобритания коментарът днес е по-наситен, докато в Германия той продължава да бъде по-сдържан. Трудно е един коментар да бъде поставен в рамката – категоричен е Георги Георгиев. В зависимост от развитието на един мач той винаги може да „излезе извън контрол“. Добрият коментар за едни, може да е неуспешен за други. Мненията за неговото съдържание се различават. Възможно е емоционалността на коментаторите да вземе връх.

Във втора глава „Телевизионно коментарно студио на спортна тематика“

Георги Георгиев се спира на още един елемент, който до голяма степен се превръща в задължителен при отразяването на различни спортни събития – телевизионните коментарни студиа. Успешната им реализация е сложен процес. В тях се включват най-различни журналистически жанрове, анализирани с вещина от докторанта. Възможно е в съдържанието им да присъстват видеа, графики, тактически анализи и др. Профилът на поканените гости в коментарните студиа също е разнообразен. Важно условие е казаното по време на студийната програма да не повтаря изцяло съжденията и мнението на коментатора по време на срещата. Едно от големите предимствата на коментарните студиа е предоставянето на трибуна за изразяване на различни гледни точки. Точно това е и основната им задача - да осигурят повече добавена стойност към съответния продукт.

В трета глава „Модерните виждания на телевизионните футболни коментатори. Тенденции и приложими модели в практиката“ докторантът извежда различни работещи модели в практиката. Според него всички те са наложени при отразяването на футболни двубои в телевизионния ефир. Най-използваният такъв модел у нас е този с един коментатор, който е спортен журналист. Това прави цялостната му задача изключително комплексна. В тази ситуация гласът от екрана трябва да комбинира няколко различни задължения. Длъжен е да следи случващото се на игрището, да разнообразява коментара с новини и истории, да анализира това, което вижда и в определени моменти да излага своята експертна оценка. По-рядко се използва моделът на отразяване на един футболен двубой от двама коментатори. Когато това се случва, най-често зад коментаторския пулт са двама журналисти. Подходът има своите недостатъци, които са описани и при анализа.

Силно впечатление в дисертацията прави проучването опита на различни спортни медии в отделните страни. В чуждестранните медии по-популярният модел на отразяване на един футболен двубой е този с двама коментатори. Първият е спортен журналист, а вторият анализатор. Това е практика, която почти отсъства в България. Редки са моментите, в които бивши футболисти, треньори или специалисти застават зад коментаторския пулт, за да отразяват пряко даден футболен мач у нас. Има такива примери, но в други спортове. В Англия е наложен и модел на коментар от двама

анализатори. Това е нещо, което също не сме виждали у нас при отразяването на футболен мач. В Испания имаме модел на коментар от трима души – спортен журналист, анализатор и репортер от мястото на събитието, който също има възможност да се включва пряко в ефир, за да споделя интересна информация от първо лице. Това отново е модел, който не е използван у нас. Детайлният преглед и анализ ни показва разпределението на задълженията между участниците в съответните варианти. Всички те дават различни предпоставки за осигуряването на коментар с по-голяма добавена стойност.

Обемът от работа за днешните футболни телевизионни коментатори е огромен – бележи Георги Георгиев, изпитал на гърба си тази професионална натовареност. В българския телевизионен ефир има общо 31 клубни първенства и турнири, които в по-голяма или по-малка степен, се излъчват в каналите на 3 медийни групи. Чрез мониторинга докторантът стига до извода, че към датата на изследването, не съществува монополистичната структура и конкуренция на телевизионния пазар при клубните футболните първенства и турнири. Според докторанта към днешна дата се говори за олигопол, като в бъдеще има признаци да станем свидетели и на дуопол. Например: Българската национална телевизия загуби присъствие на медийния пазар при клубните първенства и турнири, но остава в борбата за международните национални надпревари. Евро 2020 беше излъчено съвместно от БНТ и „Нова Броудкастинг Груп“, а Световното първенство по футбол в края на 2022 г. също ще се пренесе в домовете на зрителите у нас посредством спортните канали на тези две медии. Интересно е дали в бъдеще, отбелязва Георги Георгиев тези два турнира, които предизвикват огромен интерес, няма изцяло да се пренесат в ефира на частните телевизии.

В четвърта глава „Нагласи и предпочитания на телевизионната футболна аудитория в България“ Георги Георгиев подробно е описал проведеното анонимно анкетно проучване, в което участие вземат над 1000 души. Благодарение на него той достига до няколко извода. На първо място то ни показва, че това, което най-много търсят зрителите у нас е добавената стойност в коментара на дадена футболна среща. Огромен процент от анкетиранияте (82%) споделят, че футболните коментатори „често“ използват клиширани изрази и фрази. Данните, приведени от Георги Георгиев

нагледно демонстрират, че това се затвърждава, като един от най-големите проблеми пред съвременните коментатори. От една страна, това със сигурност се дължи на огромния обем от футболни сблъсъци, които се излъчват в българския ефир. По този начин един израз или фраза много бързо могат да се „изтъркат“ и лесно да се превърнат в „клише“. От друга страна обаче, футболните коментатори у нас са длъжни да разполагат с огромни познания от най-различно естество и много богата езикова култура. Те трябва да се стремят да „бягат“ от използването на заучени изречения и думи, които аудиторията определя, като „клишета“. По мнението на докторанта необходимо е да използват изразни средства, носещи повече информация, а посредством тях да се стигне и до по-голяма добавена стойност към коментара на един футболен мач.

Направените анализи и съпътстващите ги изводи показват по-убедителен начин, че са поставените задачи в увода на дисертацията са изпълнени, което от своя страна е гаранция за постигането целите на дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Като цяло спортната журналистика днес е една специфична и динамична професионална и бизнес сфера, която непрекъснато търпи развитие. Това произхожда от многокомпонентната същност на спортните събития, предоставящи широко поле за изява. Водещо е отразяването им, в което са замесени огромен брой хора. Главна роля за успешното реализиране на един готов спортен телевизионен продукт имат именно коментаторите, пред които днес стоят сериозни предизвикателства и проблеми. Те носят отговорността едно спортно събитие да достигне до зрителя по максимално професионален и същевременно увлекателен начин.

В този контекст стоят и приносите на дисертацията. А именно:

Направеният обширен исторически литературен обзор на възникването и развитието на спортната журналистика и открояването на нейните специфики в отделните етапи на развитие нагледно демонстрира еволюцията на футболния коментар от неговото начало до наши дни.

Теоретично е обоснована технологията за осъществяване на качествен и балансиран телевизионен футболен коментар и чрез този подход е предложено надграждащо знание по отношение на спортната телевизионна журналистика.

Изведени са основни компоненти, които присъстват в съдържанието на телевизионния футболен коментар и по този начин е обогатено българското медиазнание относно жанровите специфики в спортната журналистика.

Освен академична насоченост дисертационният труд на Георги Георгиев носи и практико-приложен характер и ще бъде полезен на спортните среди. Най-вече в посока конкретни практически съвети за работата на спортния коментатор. Въз основа на статистически значимо анонимно анкетно проучване са открити актуалните нагласи на телевизионната футболна аудитория и предпочитанията ѝ по отношение на коментара и съдържанието на футболните студиа, които могат да бъдат ефективно внедрени чрез подходящо съдържание в работата на футболните коментатори. Разработен е практически модел за реализирането на коментар с по-голяма добавена стойност.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите, които е депозирал Георги Георгиев са следните:

1. Участие в "Сборник с доклади от докторантски семинар №2", в УНСС, София, 2021 г. и научна публикация на тема: „ПОЗИЦИОНИРАНЕ НА ФУТБОЛНИТЕ ПЪРВЕНСТВА И ТУРНИРИ В БЪЛГАРСКИЯ ТЕЛЕВИЗИОНЕН ЕФИР“, ISSN 2738-8492, София, Издателски комплекс - УНСС, 2021;
2. Участие в „Юбилейна Десета Международна научна конференция за студенти и докторанти“, ИНФРАСТРУКТУРА: БИЗНЕС И КОМУНИКАЦИИ в УНСС, София, 21.04.2021 г. и научна публикация на тема: „ЖАНРОВЕ В ТЕЛЕВИЗИЯТА: ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ТЕЛЕВИЗИОННИЯ ФУТБОЛЕН КОМЕНТАР“;
3. Участие в „Международна научна конференция за студенти и докторанти 9.1“, ИНФРАСТРУКТУРА: БИЗНЕС И КОМУНИКАЦИИ" в УНСС, София, 22.04.2020 г. и научна публикация на тема: „СПОРТНИТЕ НОВИНИ В ИНТЕРНЕТ (АНАЛИЗ НА ПРАКТИКИТЕ НА gong.bg)“

Те са изцяло в контекста на дисертацията и могат да бъдат използвани както в теорията, така и в практиката на спортната журналистика като цяло.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е стегнат, ясен, логичен и отговаря на съдържанието на дисертационния труд. Структуриран е пунктуално, с всички изискуеми научни атрибути и без излишна словоохотливост.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Без да омаловажавам всички достойнства на предложения дисертационен труд, ще си позволя да отбележа прекалената разбитост на точки и подточки в текста. Те му придават известна центробежност. В едно бъдещо издание на изследването това би следвало това да се отстрани.

8. Заключение

Впечатлението ми от текста на Георги Георгиев е положително, тъй като за публична защита е предложена дисертация, която е написана задълбочено и аргументирано. Вземайки под внимание съвременното звучене на този труд, изследователската воля и професионална ангажираност на докторанта, предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Георги Ивайлов Георгиев за неговата дисертация на тема „СПЕЦИФИКА И ДИНАМИКА НА СПОРТНАТА ТЕЛЕВИЗИОННА ЖУРНАЛИСТИКА“ (ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ФУТБОЛНИЯ КОМЕНТАР) в професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“.

Дата / място

15. 04. 2022 г.

Подпис: проф. д. н. Ивайло Христов

Забележка: Препоръчителен обем за рецензия относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 7 стандартни страници.

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

REVIEW

By: Prof. Dr. Sc. Ivaylo Hristov, UNWE, Department of Media and Public Communications, scientific speciality *Organization and management beyond the sphere of material production*.

Regarding: competition for education and scientific degree **PhD** under a scientific speciality in UNWE.

Grounds for presenting the review: member of the scientific jury for defence of the dissertation by virtue of Order 343/16.02. 2022 issued by UNWE's rector.

Author of the dissertation: Georgi Ivaylov Georgiev

Topic of the dissertation: Specifics and dynamics of sports television journalism (problems and challenges the football commentary is facing)

1. Information about the doctoral student

The doctoral candidate studied under a doctoral program at the department of *Media and public communications* / The economics of infrastructure faculty at UNWE under the scientific speciality *Journalism* by virtue of Order № 580/22. 03. 2019 of the Vice-rector in charge of RND. He studied full time in the period 26.02. 2019 – 26.02. 2022. His individual plan has been fulfilled in all its points.

Georgi Georgiev took a BA *Media and journalism* degree and an MA *Public Relations* degree in UNWE. He has worked at the Bulgarian National Television. Initially at BNT 2 and later at BNT 1. He has gained experience as a trainee-reporter in the *24 Hours* daily and the Bulgarian National Radio. He has been part of the media team of the Bulgarian volleyball federation during the coverage of various championships and tournaments with significant public responses such as the European men's championship in 2015 and the World men's championship in 2018. Currently he is a TV commentator and anchor in New Broadcasting Group.

2. General characteristics of the presented dissertation

Georgi Georgiev's dissertation consists of 258 pages, including 228 pages of the main body and 30 pages of appendices. The main text consists of an introduction, four chapters, conclusion, scientific contributions, used literature and sources, and three appendices. The total number of items in the literature and sources section is 78 – 23 in Bulgarian and 55 in English. Part of the main body consists of six author's tables, 33 charts and 2 info-charts, visualizing the different results from the research.

The topicality of the topic of the dissertation is determined by the fast pace of development of the media sports market and the TV broadcast in particular. The diverse production guarantees a huge amount of work by commentators, anchors and all other specialists involved in covering these events. It should also be noted that all this happens in a very dynamic media and information environment. At the very beginning I would like to say that the concrete topic has not been widely studied in Bulgaria, which ensures a field for making a serious analysis and also makes the dissertation sound contemporary.

The dissertation is based on the thesis that there are a couple of different effective models of commenting a football match, depending on the profile and number of people, involved in its live coverage and its content should be a priority. The precisely selected approaches and elements in it are capable of turning the most boring match into a more pleasant one for the viewers in front of the TV screen.

The research object in the dissertation is the specific characteristics of the work of the contemporary sports journalists in a dynamic environment. The research topic is the construction of theoretical and practical models of the performance of a football commentary with a high added value coefficient.

The major aim of the dissertation is to identify the problems the TV football commentators face today. More particularly: setting up and defining effective models for sports commentaries which could be applicable to covering a specific event of a competitive nature. To achieve the respective aims, the doctoral student has set himself the following tasks: historical overview and analysis of the most important moments in the evolution of the football commentary; drawing a distinction between the style of commentaries in the radio and TV; highlighting the views of some of the contemporary TV commentators in Bulgaria and abroad regarding the football TV commentary; analysis of the desires of the TV football

audience vis-à-vis the commentary; developing theoretical and practical models for performing a balanced TV football commentary.

Literature of an interdisciplinary character is used: history of sports journalism, marketing research, sociology of the media, studies of the experience contemporary sports commentators have gained etc. The quoted titles show the doctoral student's high cognizance, which helps him construct a dissertation which is innovative and has many contributions.

3. Assessment of the achieved scientific and the applied-science results

In chapter one of the dissertation *Sports journalism in the context of television*, the doctoral student reaches a couple of conclusions. We are convinced that we find part of the difficulties professionals faced way back in the past in the rich history of sports journalism. The development of the sports commentary has been a dynamic process since it came into existence, Georgi Georgiev argues. The leading figures in the radio, both in Great Britain and Germany, show certain differences in terms of their preferences for the content of the commentary. Using the radio is a challenge for everyone. Not only for those which make a live coverage of specific sports events, but also for the audience in front of the radio sets. They are the first in history who have the chance to stay at home, yet through the voice of the commentator to be transferred to the playing field where the action takes place. However, to make this happen in the most efficient and accessible for the audience way, both in BBC and Germany's national radio, they try to build different models for covering these events. It becomes clear, the doctoral student argues, that the use of the so-called network system is imposed as a practice on the island. It starts being used the first years after the radio commentary. This period is very important and provides examples of a successful partnership between two different types of media – the newspaper and the radio.

Through the retrospective approach the doctoral student has set up the different models of covering the respective sports event. A doubtless contribution of the dissertation is tracking the role of the radio as a media in this respect. At the beginning the people in front of the radio sets performed the role of students who can with the prepared in advance cards orient themselves more easily about what is going on in the playing field. This is one of the first models of covering a sports event. By the two commentators, one of which is the anchor

and the other one keeps track of in where in the playing field the action is unfolding. In the following years this model started to become inefficient since part of the audience considers it boring. Hence the necessity of development in the sphere. There are supporters of the network system who want it to be expanded. However in BBC they decided to ultimately remove it. Its imposition on the island, yet the total rejection of it from the very first attempts to introduce it in Germany, demonstrates also the different views about the content of the commentary.

After WWII new models start to be imposed and tested. The doctoral student justifiably stresses the BBC's role. They integrate the usage of two commentators with unequal roles. The first commentator is the basic one, while the second has to add to the content in different ways when the floor is given to him. Later a model for covering a sports event with two equal commentators with equal obligations was implemented, a form which has been used so far. What is observed in Germany is the interference of politics in the overall development of the commentary in the country. It is observed here as well that in the different parts of Europe conceptions continue to differ. Tracking their development, the doctoral student highlights the differences: the commentary in Great Britain today is more replete, while that in Germany is more restrained. It is difficult to place a commentary in the framework – Georgi Georgiev is adamant. Depending on how a match evolves, it can always “get out of hand.” What is a good commentary for some, might be unsuccessful for others. The opinions about its content differ. It is possible that the commentators' emotionality may dominate.

In chapter two *The TV commentary studio for a sports topic*, Georgi Georgiev dwells on one more element, which to a great extent becomes obligatory when covering different sports events - the TV commentary studios. To successfully set up such a studio is a complicated process. They include various types of journalistic genres, skillfully analyzed by the doctoral student. It is possible that different videos, charts, tactical analyses etc. may be present in their content. The profile of the invited guests in the commentary studios is also diverse. An important condition is that what is said during the studio program should not repeat fully the commentator's ideas and opinions expressed during the match. One of the great advantages of the commentary studios is that a rostrum is provided for expressing

different viewpoints. This is precisely their basic task – to ensure more added value of the respective product.

In chapter three *Contemporary views of the TV football commentators, Trends and applicable models in practice*, the doctoral student comes up with different effective models in practice. According to him, all of them have been implemented when covering football matches in the TV broadcast. The most widely used such model in Bulgaria is with one commentator who is a sports journalist. This makes his overall task extremely complex. In such a situation the voice from the screen should combine different obligations. He must keep track of what is going on on the playing field, must diversify the commentary with news and stories, analyze what he sees and at specific moments must express his expert assessment. The model of covering a football match by two commentators is more rarely used. Whenever this happens, two journalists comment the match. This approach has its drawbacks, which are described in the analysis.

What strongly impresses in the dissertation is the study of the experience different sports media in different countries have gained. In the foreign media the more popular model of covering a football match is the one with two commentators. The first one is a sports journalist, and the second one is an analyst. This is a practice that is almost not implemented in Bulgaria. The moments when former football players, coaches or specialists appear to directly cover a football match are rare in Bulgaria. There are such examples, yet they are in other sports events. In England a model of two analysts commenting is implemented. This is something we have not observed in Bulgaria when commenting a football match. In Spain there is a model of three analysts commenting a football match – a sports journalist, an analyst and a reporter from the site of the event, who also has the opportunity to broadcast directly and to share interesting information personally. This is a model that is not implemented in Bulgaria either. The detailed overview and analysis shows the distribution of obligations among the participants in the respective variants. All of them create different prerequisites for ensuring a commentary with a greater added value.

The amount of work the contemporary football commentators do is huge – Georgi Georgiev, who has himself experienced this professional load, notes. In the Bulgarian TV broadcast, there is a total of 31 club championships and tournaments, which, to a greater or lesser extent are broadcast through the channels of three media groups. Through monitoring

the doctoral student reaches the conclusion that until the date the research was conducted no monopolistic structure and no competition on the TV market in the club football championships and tournaments existed. According to the doctoral student, currently we are speaking about oligopoly, and in the future there are features that show that we might witness duopoly. For instance, the Bulgarian National Television does not appear in the media market in the club championships and tournaments, but has remained in the fight for the international national competitions. Euro 2020 was broadcast together by BNT and New Broadcasting Group and the world football championship at the end of 2022 will also enter the viewers' homes via the sports channels of the two media. It is interesting to see whether in the future, Georgi Georgiev notes, these two tournaments, which provoke a huge interest, will not be fully broadcast by private TV channels.

In chapter four *Attitudes and preferences of the TV football audience in Bulgaria*, Georgi Georgiev describes in details the conducted anonymous survey in which there were 1000 participants. Thanks to it, the author draws a couple of conclusions. First of all, he shows that what the viewers in Bulgaria seek most is the added value in the commentary of a given football match. A huge number of the interviewed (82%) say that the football commentators frequently used clichéd expressions and phrases. The data Georgi Georgiev provides visually demonstrate that this is confirmed as one of the major problems contemporary commentators face. On the one hand, this is for sure due to the great number of football broadcasts in Bulgaria. Thus one expression or phrase can quickly become trite and thus turn into a cliché. On the other hand, however, the football commentators in Bulgaria must have knowledge of any kind and have a rich language culture. They should try to avoid using readymade sentences and phrases, which the audience considers clichéd. In the doctoral student's opinion more informative expressive means should be used and via them a greater added value of the commentary of a football match can be achieved.

The analyses made and the accompanying conclusions show in a convincing way that the tasks set in the introduction of the dissertation have been fulfilled, which, on its part is a guarantee that the aims of the dissertation are achieved.

4. Assessment of the achieved scientific and the applied-science contributions

As a whole sports journalism today is a specific and dynamic professional and business sphere, which is constantly developing. This stems from the multi-component essence of

sports events, which offer a broad field for performance. What is most important is their coverage, in which a huge number of people are involved. It is namely the commentators, who face serious challenges today, which perform the main role in the placement of a ready sports TV product. They are responsible for ensuring that a given sports event will reach the viewer in a maximally professional and at the same time attractive way.

It is in this context that the contributions of the dissertation are placed. Namely:

The broad historical literature review of the emergence and development of sports journalism and outlining its specific characteristics in the individual stages of development visually demonstrate the evolution of the football commentary from its beginning to today.

The technology for making a quality and balanced TV football commentary is theoretically grounded and via this approach an upgrading knowledge vis-à-vis the sports TV journalism has been offered.

The basic components in the content of the TV football commentary have been set up and thus the Bulgarian media studies have been enriched in terms of the genre specifics in sports journalism.

Apart from the academic focus of the dissertation, Georgi Georgiev's work also has a practical and applied character and will be useful for the sports circles. Above all in terms of the concrete practical advice on the work of the sports commentator. On the basis of a statistically significant anonymous survey, the contemporary attitudes of the TV football audience have been highlighted and its preferences regarding the commentary and the content of the football studios. These can be efficiently implemented via an appropriate content in the work of the football commentators. A practical model for performing a commentary with a higher added value has been set up.

5. Assessment of the publications related to the dissertation.

The publications that Georgi Georgiev has submitted are the following:

1. Participation in *Conference proceedings of doctoral seminar 2*, in UNWE, Sofia 2021 and scientific publication on the topic POSITIONING OF THE FOOTBALL CHAMPIONSHIPS AND TOURNAMENTS IN THE BULGARIAN TV BROADCAST, ISSN 2738-8492, Sofia, UNWE publishing house, 2021;

2. Participation in 10th Jubilee International Conference for students and doctoral students; INFRASTRUCTURE: BUSINESS AND COMMUNICATIONS IN UNWE, Sofia, 21.04. 2021 and scientific publication on the topic: GENRES IN TELEVISIONS: TRANSFORMATION OF THE TV FOOTBALL COMMENTARY
3. Participation in the International scientific conference for students and doctoral students 9.1, INFRASTRUCTURE: BUSINESS AND COMMUNICATIONS in UNWE, Sofia, 22.04. 2020 and scientific publication on the topic: SPORTS NEWS IN INTERNET (ANALYSIS OF THE PRACTICES OF gong.bg)

They are totally in the context of the dissertation and can be used both in the theory, and in the practice of sports journalism as a whole.

6. Assessment of the PhD abstract

The PhD abstract is concise, clear, logical and is in line with the content of the dissertation. It is precisely structured, with all required scientific attributes and without unnecessary prolixity.

7. Critical remarks, recommendations and questions

Without underestimating all merits of the offered dissertation, I would note that the text is too choppy in terms of points and subpoints. They attribute to it's a sort of centrifugation. In a future publication of the text, this should be removed.

8. Conclusion

My impression of Georgi Georgiev's text is positive, since a dissertation that is profound and well-grounded has been offered for public defense. Taking into consideration the topicality and relevance of this work, the researcher's will and commitment of the doctoral student, I suggest that the respectable scientific jury confers the education and scientific degree "Doctor" to Georgi Ivaylov Georgiev for his dissertation *Specifics and dynamics of sports television journalism (problems and challenges the football commentary is facing)* in the professional field Public Communications and information sciences.

Date/place

signature: prof. Dr. Sc. Ivaylo Hristov

15. 04. 2022 г.

Note: the recommended volume for a review regarding a dissertation for conferring the education and scientific degree “Doctor” is 7 standard pages.